

ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ นิสิต
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี
สุดท้าย

สภาพปัญหา

- OECD ได้บัญญัติคำว่า“สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้” (Knowledge-based economy)
- UNESCO โดย Jacques Delors ได้นำเสนอรายงาน เรื่อง Learning : The Treasure Within “การเรียนรู้ชุมชนทรัพยากรในตน”

การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทย

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
- แผนการศึกษาแห่งชาติ 15 ปี (พ.ศ.2545-2559)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)
- แผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 – 2564)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2543)

- การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องมีนโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังนิสัย ทักษะและความสามารถในการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน

สภาพการเรียนรู้ของสังคมไทย

- จากการสำรวจสถิติการอ่านหนังสือของคนไทย โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2548 พบว่า คนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ยวันละ 1.59 ชั่วโมง โดยมีอัตราการอ่านหนังสือเฉลี่ย 5 เล่ม/คน/ปี
- เสียงสะท้อนจากผู้ใช้บัณฑิต มีความเห็นว่า บัณฑิตมีการทักษะคิด วิเคราะห์ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ ไม่เพียงพอ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

- 1. ศึกษาลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย
- 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภูมิหลังและลักษณะส่วนตัว ด้านสถาบัน อุดมศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน กับ ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย
- 3. ค้นหาปัจจัยที่สามารถอธิบายความแปรปรวนลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยด้านภูมิหลังและลักษณะส่วนตัว ได้แก่

1. เพศ
2. วิธีการเลี้ยงดูของครอบครัว
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
5. ความมุ่งหวังทางการศึกษา
6. รูปแบบการเรียนรู้ที่ถนัด
7. ความสนใจประกอบอาชีพ
8. การใช้เวลาว่าง

ปัจจัยด้านสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่

- ประเภทสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่

1. กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา
2. การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
3. ลักษณะกลุ่มเพื่อน

ตัวแปรตาม

ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

ของนิสิตนักศึกษา

ระดับปริญญาตรี

ชั้นปีสุดท้าย

1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล
3. ทักษะด้านการวิเคราะห์ ข้อมูล
4. ดำเนินภารกิจต่างๆ ด้วยการพึ่งตนเอง
5. ทักษะในการเรียนรู้
6. ทักษะด้านการใช้ภาษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ
ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ
นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีสุดท้าย

- แพลตฟอร์ม
- แอสติง
- ซิคเคอร์ริง
- ผลงานวิจัยของนักวิชาการ
อุดมศึกษาในประเทศไทย

- ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ
นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีสุดท้าย

- แคนดี ครีเบิร์ต และ โอเลียรี
- คณะกรรมการสหภาพยุโรป

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านภูมิหลังและลักษณะส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา ด้านสถาบันอุดมศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย อย่างมีนัยสำคัญ
2. ตัวแปรในปัจจัยด้านภูมิหลังและลักษณะส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา ด้านสถาบันอุดมศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน สามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย ได้อย่างมีนัยสำคัญ และมีความเข้มของ R^2 อย่างน้อย เท่ากับ .25

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

- นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2551 ซึ่งกำลังศึกษา ชั้นปีสุดท้ายในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนครอบคลุมกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การดำเนินการวิจัย

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ภูมิหลังและลักษณะส่วนตัว ด้านสถาบันอุดมศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน กับ ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ชั้นปีสุดท้าย ดำเนินการดังนี้

ศึกษาจากทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

- **ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแบบสอบถามลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดำเนินการดังนี้**

1. **สร้างข้อคำถามตามตัวบ่งชี้ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้ายและข้อคำถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์**
2. **ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญ**
3. **ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยวิธีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์**

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภูมิหลัง และลักษณะส่วนตัว ด้านสถาบันอุดมศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน กับ ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย ดำเนินการดังนี้

นำแบบสอบถาม จากขั้นตอนที่ 2 ไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 412 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง :- ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Means) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. ศึกษาลักษณะผู้เรียนรู้อัตถศาสตร์ของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย :- ค่าคะแนนเฉลี่ย (Means) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ดำรวจองค์ประกอบ ลักษณะผู้เรียนรู้อัตถศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ :- การสกัดองค์ประกอบ (Factor Analysis)

4. การทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ ดังนี้

4.1 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม -:
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4.2 ทดสอบชุดตัวแปรอิสระทั้งหมดที่สามารถอธิบายความแปรปรวน
ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีสุดท้าย - : การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบกำหนดตัวแปร
(Enter)

4.3 ค้นหาปัจจัยที่สามารถอธิบายความแปรปรวนลักษณะผู้เรียนรู้
ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย -:
การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise)

สรุปผลการวิจัย

ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย

- การประเมินองค์ประกอบ ความหมายและตัวบ่งชี้ผลการตรวจสอบเชิงคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และผลการตรวจสอบโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บรวบรวมจากตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่าลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย ทั้ง 6 องค์ประกอบจัดอยู่ในมิติเดียวกัน เรียงตามค่านำหน้า ความสำคัญ ดังนี้

1. ทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล
2. จิตใจรักการแสวงหาความรู้
3. ดำเนินภารกิจต่างๆด้วยการพึ่งตนเอง
4. วิสัยทัศน์กว้างไกล
5. ทักษะด้านการเรียนรู้
6. ทักษะด้านการใช้ภาษา

- **นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย มีลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย มีลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านการดำเนินภารกิจต่างๆด้วยการพึ่งตนเอง และทักษะด้านการเรียนรู้ระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆระดับปานกลาง**

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย

- ปัจจัยด้านภูมิหลังและลักษณะส่วนตัว -: แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และวิธีการ
เลี้ยงดูของครอบครัวแบบประชาธิปไตย
- ปัจจัยด้านสถาบันอุดมศึกษา -: ประเภทสถาบันอุดมศึกษา
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน-: การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต
นักศึกษา

การค้นหาปัจจัยพยากรณ์ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย

- ตัวแปรอิสระที่ถูกจัดอยู่ในสมการพยากรณ์ มี จำนวน 5 ตัวแปร เรียงตามลำดับการเข้าสมการ ได้แก่
 1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 2. การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
 3. ลักษณะกลุ่มเพื่อน
 4. ประเภทสถาบันอุดมศึกษา
 5. รูปแบบการเรียนรู้ที่ถนัด

ข้อเสนอแนะ

- การพัฒนาลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตตามองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาองค์ประกอบอื่นๆด้วย โดยเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่านำหนักสูง เช่น ทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล จิตใจรักการแสวงหาความรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่นิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ยังมีไม่เพียงพอ จึงควรมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นๆ
- ควรส่งเสริมนิสิตนักศึกษาให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตศึกษามากขึ้น เนื่องจากพบว่านิสิตศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลางและการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตศึกษาน้อย ซึ่งตัวแปรทั้งสองเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย และมีลำดับการจัดเข้าสมการพยากรณ์เป็นอันดับที่1 และ 2 ตามลำดับ